

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **T. W.**

skazanego za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 maja 2024 r.

wniosku obrońcy skazanego o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją

wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. II AKa

132/23, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 23 grudnia 2022 r., sygn. XVI K 33/21

na podstawie art. 532 § 1 i 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

W uzasadnieniu wniosku obrońca podniósł, że za wstrzymaniem wykonania zaskarżonego kasacją wyroku przemawia oczywista zasadność podniesionego zarzutu z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz możliwość poniesienia przez skazanego straty majątkowej w wypadku zarządzenia wykonania kary również w aspekcie obowiązku odszkodowawczego zawartego w wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie jest zasadny.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowany jest pogląd, że wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku na podstawie art. 532 § 1 k.p.k., jest odstępstwem od zasady bezzwłocznej wykonalności prawomocnych orzeczeń. Zastosowanie tej instytucji może nastąpić tylko wyjątkowo. Kontrola kasacyjna dotyczy bowiem prawomocnego wyroku sądu odwoławczego, a więc wyroku objętego domniemaniem prawidłowości ustaleń i trafności rozstrzygnięć w nim zawartych. Szczególna uprawnienie Sądu kasacyjnego wynikające z art. 532 k.p.k. wymaga stwierdzenia, że w sprawie zaistniały szczególne, nadzwyczajne względy nakazujące pozbawienie w tym trybie prawomocnego wyroku atrybutu wykonalności. Powodem ku temu może być zasadność argumentacji przedstawionej na poparcie zarzutów kasacji, stwarzająca wysokie prawdopodobieństwo wydania wyroku kasacyjnego. Okoliczność ta musi jednak być dostrzegalna już na „pierwszy rzut oka”. Skoro procedowanie na podstawie art. 532 k.p.k. następuje przed merytorycznym rozpoznaniem kasacji.

Konkretyzując te uwagi natury ogólnej i odnosząc je do argumentacji wyrażonej na poparcie wniosku stwierdzić należało, co następuje.

Sąd Najwyższy dostrzega powagę i znaczenie najdalej idącego, najistotniejszego procesowo zarzutu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, wskazującego na wystąpienie w sprawie tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. ze względu na udział w składzie Sądu odwoławczego sędziego Wojciecha Palucha, który objął urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Katowicach w związku z wnioskiem Krajowej Rady Sądownictwa, co do której test niezależności od władzy ustawodawczej oraz wykonawczej ma wynik negatywny. Sąd Najwyższy jest jednak w tym zakresie związany treścią uchwały połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23.01.2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNKW 2020, nr 2, poz. 7). Sam fakt, iż w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) nie stanowi wyłącznego argumentu za uznaniem, że w sprawie zmaterializowała się bezwzględna podstawa uchylenia zaskarżonego orzeczenia na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Drugim, nie mniej

ważnym warunkiem jest bowiem, by wadliwość procesu powoływania prowadziła, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W dalszym orzecznictwie Sądu Najwyższego, które wykształciło się na kanwie tego zagadnienia wskazano, że brak jest podstaw do przyjęcia a priori, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (uchw. SN z 2.06.2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, nr 6, poz. 22).

O ile nie budzi wątpliwości prerogatywa Sądu Najwyższego do badania tej kwestii z urzędu w trakcie rozpoznawania nadzwyczajnego środka zaskarżenia (z mocy art. 536 k.p.k. w zw. z art. 439 k.p.k.), to brak jest wyraźnej podstawy prawnej do przeprowadzenia takiego badania w postępowaniu incydentalnym prowadzonym w oparciu o art. 532 k.p.k. Niezależnie od powyższego, podniesiony zarzut nie mieści się w kategorii takich, co do których z góry wiadomo, że obalają domniemanie prawidłowości wydanych orzeczeń. Stopień skomplikowania analizowanego zagadnienia wymagający de facto przeprowadzenia badania instytucjonalnej bezstronności sędziego w realiach konkretnej sprawy, na który to aspekt zwrócono uwagę w cyt. uchwale SN I KZP 2/22, jak i zresztą samej kasacji, powoduje, że nie jest możliwe przesądzenie o jego zasadności przed merytorycznym rozpoznaniem nadzwyczajnego środka zaskarżenia. To zaś może nastąpić dopiero w toku rozprawy kasacyjnej (por. również post. SN z 7.03.2022 r., IV KK 475/21). Innymi słowy – zarzut kasacji wskazujący na niespełnienie przez sędziego biorącego udział w składzie wydającym zaskarżone orzeczenie standardu niezawisłości i bezstronności nie mieści się w – wykształconym w orzecznictwie Sądu Najwyższego – kanonie okoliczności „jednoznacznych w swej wymowie”, uzasadniających wstrzymanie wykonanie zaskarżonego orzeczenia, jak i innego orzeczenia, którego wykonanie zależy od rozstrzygnięcia kasacji na podstawie art.

532 § 1 k.p.k. Nie chodzi przy tym o samą rangę zarzutu, ale o realną, niemal bezspornie rysującą się możliwość jego uwzględnienia.

Wskazać również należało, że na podstawie okoliczności wskazanych we wniosku nie można wysnuć, że w rachubę może wchodzić nieodwracalność skutków kary w razie jej wykonania. Argumentem w tym zakresie nie może być (mniejsza czy większa) dolegliwość dla skazanego, związana z koniecznością przystąpienia do wykonania kary i nałożonego wyrokiem obowiązku naprawienia szkody. Jest to oczywista konsekwencja prawomocności wyroku Sądu odwoławczego. Instytucja z art. 532 k.p.k. została zastrzeżona dla innych okoliczności, w szczególności takich, których wystąpienie w sposób nieuzasadniony zwielokrotnia dolegliwość wynikającą z konieczności przystąpienia do wykonania wyroku. Taki przypadek w tej sprawie nie zachodzi.

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.

[J.J.]

[ms]